

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 24/12410

Cena: Posamezna št. L 25
Naročnina: Mesečno L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto VI. - Štev. 22

Gorica - 3. junija 1954 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Propadanje jugoslov. kmetijstva

»Slovenian Report on Yugoslavia«, ki ga izdaja v New Yorku »Nationalni komite Svobodne Evrope« je prinesel v zadnji aprilski številki ponatis članka podpredsednika Srbske agrarne stranke in bivšega poslanca Tupanjanina o propadu jugoslovanskega kmetijstva pod Titovo diktaturo.

Ob koncu leta 1940 je bilo v Jugoslaviji okoli 13 milijonov kmetov, kar pomeni, da se je tri četrtine prebivalstva bavilo s kmetijstvom. Bilo je vsega skupaj več kot dva milijona dve sto tisoč kmetijskih gospodarjev, od katerih je imelo okoli 70 odstotkov manj kot 5 ha zemlje. Ostala gospodarstva so bila nekoliko večja, a le 2.000 je imelo več kot 100 ha zemlje. Med zadnjimi so bila razna država gospodarstva in le majhen del teh posestev je bil last cerkva in samostanov. Na splošno je prišlo 82 prebivalcev na 100 ha orne zemlje.

Predvojna slika kaže, da je bila predvojna Jugoslavija država malih posestnikov. K temu je pripomogla gotovo tudi agrarna reforma, ki jo je izvedla Jugoslavija kmalu po prvi vojni in ki je bila nedvomno ena najbolj temeljitih agrarnih reform v Evropi. Takrat je bilo razdeljenih med kmete 780.000 ha zemlje. Od teh malih posestev je bilo mogoče smatrati le majhen del za povprečno velika posestva in samo ta posestva so bila proizvodne edinice, ki so imele nekaj vpliva na trgu.

In ravno proti tem posestvom so začeli komunisti svoj glavni napad. Razdelili so jih ter s tem onemogočili vsako proizvodnjo za trg. Napadli so tudi druge vrste posestev ter spremenili tako milijon kmetov v siromake. Če pristojimo k temu še veliko upostojenje med zadnjo vojno, človeške žrtve in izgube na živini, si lahko predstavljamo, v kako zmedo je zašlo jugoslovansko poljedelstvo.

Kakor se je Tito sam izjavil, so zaplenili komunisti ob tako zvani prvi agrarni reformi 1.740.000 ha zemlje. V tej številki so vpljučena tudi posestva Nemcev, ki so se vrnila v domovino. Od te zaplenjene zemlje so razdelili 770.000 ha revnim kmetom, ki pa so morali zato stopiti v kmetijske delovne zadruge ali kolhoze. Ostali del zaplenjene zemlje so pa uporabili za ustanovitev državnih posestev ali sovhovov. Pri tem moramo omeniti, da se komunisti pri zaplenjenju zemlje niso ozirali vedno na velikost posestva, ampak tudi na politično mišljenje kmeta.

Polom kolhozov

Tekom let so ustanovili v Jugoslaviji kakih 6.000 kmetijskih delovnih združenj ali kolhozov, v katere je bilo včlanjenih kakih 17 odstotkov vseh kmetijskih posestev. Toda te delovne zadruge se niso izkazale. Sam Tito je moral priznati, da so se v kolhozih pojavile nepravilnosti in najrazličnejše poverbe. Ti kolhozi so morali propasti. Njihova proizvodnja ni dosegla niti polovice predvojnega pridelka na isti zemlji ter ni mogla kriti niti plač niti stroškov za upravljanje kolhozov, niti prispevkov za upravo vasi in ostalih stroškov.

Komunisti so bili naenkrat pred neprijetno stvarnostjo: ni bilo ne kruha ne živin. Če bi ne bilo ameriške pomoči, kdo ve, kam bi lakota in upornost bila pripeljala jugoslovanskega kmeta in ljudstvo. Pod pritiskom lakote in pod moralnim pritiskom tistih, ki so dali pomoč, so komunisti sprejeli zakon, ki je dovolil kmetom izstop iz kolhozov. Takoj je več kot polovica kmetov

kolhoznikov zapustilo kolhoze. Rajši so imeli po dva ali tri hektare svoje zemlje kot pa štiri do pet hektarov v kolhozu. To je bil najhujši udarec proti komunističnemu sistemu ter najboljši dokaz, da na vasi ni mesta za marksizem.

Toda komunistično vodstvo ni tega mirno preneslo, ampak je udarilo krepko nazaj. V množicah so aretirali kmete in odvetnike, ki so po zakonu zastopali njihove koristi. Pa vendar se je kljub temu razšlo, kakor je Tito sam ugotovil, okoli 3.500 kolhozov, tako da jih je ostalo le še kakih 2.500. Izstopilo je 218.000 posestev, medtem ko je 156.000 posestev ostalo zaradi pritiska in propagande še vedno v kolhozih.

Zelo žalostno poglavje za jugoslovanskega kmeta je bila prisilna odajda kmetijskih pridelkov. Pri tem so postopali čisto samostojno. Edino merilo je bilo vzeti »sovražnikom ljudstva« čim največ. Večkrat ni mogel ubogi kmet izročiti količine, s katero so ga obremenili, tako da je moral kupiti žito drugod in po mnogo višjih cenah, kot mu ga je vlada plačala. Vlada mu je dala 4

dinarje za kilogram žita, v istem času pa je stal par čevljev 4 do 6 tisoč dinarjev, torej 10 do 15 stotov žita za en par čevljev.

Kmeta se je lotil pravi obup; začel je s pasivno rezistenco. Posejal je samo toliko, da ni umrl od lakote. Ni se ustrašil ne groženj ne ječe, ker je vedel, da ni dovolj ječ, da bi mogli pozapreti na milijone kmetov. Njegov odločen odpor je privedel do zmage. Titova vlada je bila prisiljena odpraviti prisilno odajdo žita. Da bi pa prikrla svoj poraz in da bi izmoledovala od Zdrženih držav čim večjo pomoč, si je izmislila ono čudovito zgodbo o suši.

Titov režim je dobil do konca 1952 leta od Zdrženih držav in od drugih zapadnih držav 854 milijonov dolarjev kot gospodarsko pomoč in 236.7 milijonov dolarjev v posojilo. V teh vsotah ni vključena vojaška pomoč. Kljub vsej tej veliki finančni pomoči je bilo jugoslovansko poljedelstvo uničeno in si pod komunističnim vodstvom ne bo moglo nikdar opomoči. Jugoslavija, ki je pretežno poljedelska država in ki je normalno svoje poljedelske pridelke še celo izvažala, je danes odvisna od ameriške pomoči, da ji ni treba umreti od lakote.

Žarek upanja

Razgovori preteklega tedna so prinesli nekaj upanja, da bo prišlo v Indokini morda vendar do kakega premirja. Seveda je to upanje za sedaj še vedno zelo šibko, kajti razlike v stališčih obeh strank so še vedno velike.

Razprave o Indokini so se vršile na podlagi Edenovega predloga o ustavitvi ognja. Ta predlog, ki ga je baje tudi Molotov odobril, obsega štiri točke.

Prva točka predvideva direktne stike med glavnimi poveljniki bojujočih se strank. Ti stiki bi se morali vršiti v Ženevi.

Druga točka predlaga zbiranje in združitev vojaških edinic v natančno določenih conah.

Tretja točka govori o nadzorstvu premirja, ki bi ga sklenili.

Četrta točka predlaga ustanovitev zveznih organov med zastopniki obeh vojaških poveljstev.

Tudi vietminhovci so sporočili svoj načrt o premirju. Ta načrt obstoji tudi iz štirih točk, ki se od britanskega predloga v nekaterih stvareh bistveno razlikuje. Vse kaže, da gre komunistom za to, da bi

razdelili že pri zbiranju čet vso Indokino na dva dela in da bi v enem teh dveh delov dobili popolno oblast.

Pri razgovorih o Edenovem predlogu je prišlo kmalu do resnih nasprotij. Sovjetski delegat Gromiko je n. pr. predlagal, da je treba ustaviti ogenj tudi v Laosu in Kambodži, medtem ko so zapadni zastopniki in zastopniki treh indokitajskih držav vztrajali na tem, da je treba vprašanje Laosa in Kambodže ločiti od vprašanja Vietnama.

Gromiko je tudi zahteval, da bi morale Združene države še pred ustavitvijo ognja prenehati s pošiljanjem orožja v Indokino, toda zapadni zavezniki so odgovorili, da bo ta zahteva lahko eden izmed pogojev sklenjenega premirja, a da ne more biti nikakor predpogoj za sklenitev premirja.

Kljub temu, da se čuti v Ženevi neko znosnejše ozračje, ni prinesel pretekli teden v vprašanju Indokine nobenega bistvenega uspeha. Isto je treba reči tudi o Koreji, o kateri so razpravljali zadnji petek.

Upanje pa je, da bo prišlo ta teden do kake važne odločitve. To bi se dalo sklepati tudi iz dejstva, da je sovjetski zunanji minister odletel zadnjo nedeljo kar nenadoma v Moskvo, da bi se pesvetoval, kakor so na splošno domnevali, s sovjetskimi glavnimi stanom o vojaški strani indokitajskega vprašanja.

Medtem pa se boji ob ustju Rdeče reke nadaljujejo. Francozom se je sicer posrečilo, da so osvobodili neko oblegano francosko postojanko, toda pritisk komunističnih čet je vedno hujši ter prinaša francoskim vojaškim krogom velike skrbi. Francoska vlada je zaradi tega pošklicala pod orožje del novince letošnjega letnika, ki naj bi nadomestili čete, ki jih misli poslati v kratkem na indokitajsko bojišče.

Kupna moč sovjetskega rublja

Sovjetska zveza je uradno določila vrednost svojega rublja na 25 stotink, to je četrtno ameriškega dolarja. Vendar stvarno v Sovjetski zvezi za en rubelj ne moreš kupiti več hrane kot je dobiš v Ameriki za 7 stotink dolarja, kakor to izhaja iz primerjave cen istih pridelkov v New Yorku in Moskvi. V New Yorku stane funt sladkorja 9 centov, v Moskvi pa bi stal funt sladkorja pri vrednosti rublja po 25 centov 1.22 dolarja. Po isti relaciji bi stali praščiji zrezki, kateri stanejo v New Yorku 69 centov, v Moskvi 2.40 dolarja. Funt pšenične moke stane v New Yorku 9 centov, v Moskvi bi pa stal po istem ključu 68 centov.

Trgovina z mamil

Policija je pred petnajstimi dnevi zapolnila v nekem genovskem baru 1000 stekleničk morfina. Po natančnih preiskavah je prišla na sled celi družbi oseb, ki so se bavili s tem nečednim poslom. Med njimi so tudi zdravniki in ravnatelji lekarn, ki se bodo morali zagovarjati pred oblastjo zaradi neprijavljenih stekleničk mamil. Zalostna slika dvajsetega stoletja.

Odločitev socialistov, da bodo podprli potrditev evropske obrambne skupnosti, daje veliko upanje, da se bo Francija kljub dosedanji neodločnosti odločila končno vendar le za evropsko obrambno skupnost. In to je nedvomno zelo razveseljivo dejstvo.

Pošlji svojega Duha...

»V začetku je Bog ustvaril nebo in zemljo. Zemlja pa je bila prazna in puščava, tema je bila nad breznom.« (1 Mojs 1.1.)

Izsledki moderne znanosti se zlagajo s tem poročilom sv. pisma. Znanstveniki namreč učijo, da je v prvem stanju svojega bivanja bilo svetloje iz redkih plinastih snovi prazno, v popolni temi.

Kako je prišlo do nadaljnje spolnitve, do sonca in zvezd ter do čudovito lepe narave s krasnimi barvami in melodijami, s peštrimi rastlinstvom in živalstvom, s toliko zakonitostjo in smotrnostjo, z življenjem? In končno nastopi še človek, vrhunec in prvak med vsemi bitji na zemlji!

V prejšnjem stoletju je materialist Feuerbach učil, da se je razvijalo iz sebe, iz kaosa. Tega se je oprijel, kot realne deske, Karel Marx, da je zgradil svoj materialistični komunizem. Za njim stopajo njegovi tovariši. Kljub temu pa sedaj tudi neumni filozofi učijo in priznavajo, da materialno ne more dati nematerialnega, plin ne more dati duha, mrtvo ne življenja.

Ceprav so nam dobrodošle izjave znanstvenikov in filozofov, vendar nam ni treba čakati na njih spoznanja. Za vodnika imamo božjo besedo, ki je shranjena v sv. pismu. Ta nam pove, odkod lepota in pestrost življenja. Tako pravi: »Duh božji je vel nad vodami.« (1 Mojs 1.2). Dovernost in okrasje zemlje in svetovja je delo Umetnika, delo Svetega Duha!

Kar je veljalo spočetka, velja še vedno, do konca sveta: »Pošlji svojega Duha in prenovi boš obliče zemlje« (Ps 103.30).

Z izvornim grehom je nastal kaos, je nastala tema in neurejenost tudi v umskem in moralnem življenju človekovega. Zgodovinu nam to potrjuje. Vsakovrstno nespametno malikovanje in najgusnejše

moralne zablode so zasušnjevale narode. Kot je potreba za oblikovanje in lepoto narave moči Svetega Duha, tako in se bolj je njega potreba v duhovnem svetu, če hočemo, da bo človeški rod sledil resnici, živel krepkosti, človeka vredno življenje. Zato je Jezus obljubil Svetega Duha: »Učil vas bo vsega in spomnil vsega, kar sem vam povedal.« (Jan 14.26).

Na binoksi je Jezus izpolnil obljubo: Sveti Duh resnice in moči je apostole razsvetljeval in učil, da so ponesli Kristusov nauk med poganski svet in ga preoblikovali. V moči Svetega Duha so v pričevanje božjega nauka zaključili svoje delovanje z mučniško smrtjo.

Isto delo je vršil in vrši Sveti Duh v Cerkvi vsa stoletja: na pozorišče delovanja postavlja neustrašene, učene, krepkosti može in žene. Prvih enaindeset papežev, naslednikov Petrovih, je po vrsti dalo življenje za vero. Kaj vse je moral prestati pred krivoverskimi preganjanci sv. Atanazij, kaj sv. Janez Krizostom in nešteti drugi. Saj stejemo šestnajst milijonov mučencev v devetnajstih stoletjih! Niso padli kot Trotsky ali Berija, ampak za resnico in pravico. Koliko je pa v našem, dvajsetem stoletju mučencev, to ve le Sveti Duh, ki jih je krepil, da so vztrajali. Kaj menite, da ni nič, kar so prestali naši bratje in sestre pod komunizmom in še prestajajo! Kaj menite, da deset tisoč poklanjih domobrancev in nešteti vernikov po domovih, ki so padli zaradi brezbožnega nasilja, ni nič! To je do sedaj najbolj slavna doba v zgodovini našega naroda, pa najbolj temna za njegove preganjalce!

In koliko učenosti je razlil Sveti Duh na voditelje Cerkve! Sv. Avguštin, sv. Hieronim, sv. Tomaž Akvinski, sv. Alfonz Li-gvorski in dolga vrsta cerkvenih učnikov pričajo o tem. Kjer se priplazi zmeta, takoj se dvignejo učenci Cerkve in zmeta,

pod vodstvom Svetega Duha, razgalijo in osramotijo! Tako je n. pr. nastopil sv. Pij X. proti modernizmu, Pij XI. in Pij XII. pa proti brezbožnemu komunizmu. Njim ob strani pa je stal v našem narodu ljubljanski škof Gregorij Rožman. Zapadnje veselje so bile v zmoti glede komunizma, on je pa že neustrašeno nastopal proti njemu!

Sveti Duh dnevno oblikuje vernike, da božje kraljestvo na zemlji cvete in prinaša nadnaravne sadove v potrpljenju in svetem življenju.

»Pošlji svojega Duha in prerajeni bomo!« (Ps 103.30).

Kaj ima nasproti vsemu temu postaviti brezbožni komunizem? Le laž, nasilje, preganjanje, nered, nemir, strah in preplah, koncentracijska taborišča, umor in rop, vse delo duha teme. Predvsem pa hoče uničiti Cerkev. Pa ne bo nič! Sveti Duh, duša Cerkve, je močnejši od duha teme!

Dano nam je na izbiro: ali se damo voditi Svetemu Duhu ali sledimo duhu teme. Sredine ni, tudi nobenega sopotništva s komunizmom. Kristus jasno govori: »Kdor z menoj ne zbira, raztrsa!«

Najbolj se je odzvala Svetemu Duhu Devica Marija. Zato jo je Sveti Duh povzdignil do vrhunca časti, ki jo more človeška oseba doseči. Spočela je od Svetega Duha in rodila Zpelčarja sveta. Sin božji se je v nji učlovečil.

Povsod tam, kjer med verniki Sveti Duh zapazi bližino Marijino, kjer vidi, da jo verniki ljubijo in časte, povsod tam deli bogatih darov, več kot drugod. Če hočemo, da nas bo Sveti Duh posebno prenovil in prerodil v lepoto in krepost duhovnega življenja, imejmo posrednico Devico Marijo: pa naj bo to posameznik ali družina ali organizacija ali narod.

Francoski socialisti za evropsko obr. skupnost

Na svojem kongresu v Puteaunu se je francoska socialistična stranka izrekla za evropsko obrambno skupnost ter priporočila svojim poslanecem, da glasujejo za njeno potrditev v parlamentu.

Predlog, za katerega je glasovalo 1969 zastopnikov proti 1215 nasprotnim in 265 vzdržanim glasovom, priporoča socialističnim po-

slanceem, naj delujejo na to, da bi se po potrditvi evropske obrambne skupnosti začela pogajanja za sklenitev nenapadalnega pakta in medsebojne varnosti med zapadom in Sovjetsko zvezo.

Sprejeti predlog priznava, da je evropska obrambna pogodba trenutno edino sredstvo, ki more onemogočiti ustvaritev samostojne nemške

vojske, ter pristavlja, da bi evropska obrambna skupnost ne imela konkretnega pomena, ako bi ne bila tesno povezana z Anglijo, ako bi ne dobila potrebnih garancij od Zdrženih držav in ako bi ne bila demokratično kontrolirana.

Kongres je sprejel tudi sklep, s katerim je naložil vsem socialističnim poslancem dolžnost, da pri razpravi v francoski zbornici glasujejo enoglasno za potrditev evropske obrambne skupnosti.

Binkoštna nedelja

Ko je prišel binkoštni dan, so bili vsi učenci skupaj na istem kraju. In nastal je nanagloma z neba šum kakor prihajajočega silnega vetra in je napolnil vso hišo, kjer so sedeli. Prikazali so se jim jeziki kakor plameni in se porazdelili ter obstali nad slehernim po eden. In napolnjeni so bili vsi s Svetim Duhom in so začeli govoriti v drugih jezikih, kakor jim je dajal Sveti Duh izgovarjati. Prebivali so pa v Jeruzalemu Judje izmed vsakega naroda pod nebom, bogaboječi možje. Ko je nastal ta glas, se je zbrala množica in se zavzela, ker jih je vsak slišal govoriti v svojem jeziku. Vsi so strmeli in se čudili, govoreč: Glejte, ali niso vsi ti, ki govoré, Galilejci? Kako da mi slišimo vsak svoj jezik, v katerem smo se rodili: Parti, Medijci in Elamljani in kateri prebivajo v Mezopotamiji in Judeji in Kapadociji, Pontu in Aziji, Frigiji in Pamfiliji, Egiptu in libijskih krajih pri Cirenii in kateri so iz Rima,

Judje in spreobrtnjenci, Krečani in Arabci: slišimo jih v naših jezikih oznanjati velika dela božja.

(Apd 2, 1-11))

PRIHOD SVETEGA DUHA

Sumi, buči, buči, žumi, gre silen veter prek neba... Od kod hiti in kam drvi, kam jedra silni veter tá?

Glej, tja drvi, glej, tja vihra, kjer vsa se zbira množica. Poplamo tja, pogledimo tja, če kdo nam čudo razvozlja.

Oj, Sveti Duh prihaja na zemljo iz neba in z milostjo napaja začudena srca.

Žari, gori, gori, žari in čudovito se blišči... Zakaj žari in se svetli, zakaj ta plamen ne zgori?

Glej, stavba vsa, dvorana vsa od ognja je razsvetljena. Jezike glej, plaména te, se nad apostoli bleste.

Oj, Sveti Duh prihaja na zemljo iz neba, z resnico vso navdaja preblazena srca.

S. G.

Veličastna proglasitev Pija X. med svetnike

V soboto 29. maja je večno mesto Rim doživelo zopet svoj nepozaben, za večne čase v zgodovini sv. Cerkve zapisan dan. Sv. oče Pij XII. je povzdignil do časti oltarja, od ljudskih množic že davno priznanega svetnika, sv. očeta Pija X. Bazilika sv. Petra je bila premajhna, da bi mogla sprejeti brezštevne množice, ki so se od vseh strani sveta za ta dan strnile v svetem mestu. Zato se je vsa veličastna slovesnost vršila na trgu sv. Petra. Računajo, da je prišlo v Rim nad 150.000 tujcev. Temu številu je treba pristeti še brezštevne množice iz vseh delov Italije in Rimljane same, ki niso hoteli zaostati za drugimi, da si vsaj bežno lahko tolmakajo morje vernikov, ki je preplavilo trg in vse bližnje ulice. Zato se ure in ure prej, kot se je slovesnost začela. Nepregledne so bile vrste škofov, kardinalov in duhovščine, ki so se v sprejdu podali na svoje določene prostore. Neizmerno navdušenje je zazorelo med množico, ko se je na trgu prikazal sv. oče na svojem tradicionalnem sedežu. Skozi morje vernikov se je počasi pomikal proti sedežu pred baziliko, kjer se mu je najprej poklonilo vseh 40 navzočih kardinalov. Nakar je kardinal Cicognani izročil sv. očetu prošnjo za svetniško proglasitev Pija X. Sv. oče je za ta važen korak najprej zaprosil Sv. Duha za razsvetljenje s »Pridi Sv. Duh«, nakar je z močnim in razločnim glasom prečital razglasitev: »V čast presvete Trojici, v pričevanje in poveljanje naše svete vere, v moči Jezusa Kristusa, svetih apostolov Petra in Pavla in v naši, proglasamo in določamo, da se vpiše v imenik svetnikov blaženi Pij X., Jozef Sarto, in naj se njegov praznik slavi dne 20. avgusta.« Zavesa, ki je pokrivala sliko Pija X., položeno na zvišeno mesto nad glavnimi vrati, se je odgrnila in morje aplavzov je sprejelo presrečno novico, nad katero se veseli nebo in zemlja. Veličastno in mogočno je zadonela zahvalna pesem v rožnati večer. Nato je sv. oče z močno in odločno besedo prikazal svetniški lik Pija X., njegovo veliko pobožnost, dobroto in čut za pravico in resnico, ter se končno ustavil pri njegovi veliki ljubezni do presvete Evarhistije. Sv. oče Pij X. je odprl naše tabernakle in prikal k angeliški mizi nedolžne otroke. Slednjič se je sv. oče z iskreno prošnjo obrnil do novega svetnika in ga prosil pomoči in varstva za sv. Cerkev, miru za ves svet. Podelil je še blagoslov »Urbi et Orbis« nakar je med neprestanim vzklikanjem in ubrenim zvonjenjem zvonov vseh rimskih cerkva zapustil trg sv. Petra. Ko je legla noč na zemljo, se je bazilika sv. Petra zasvetila v tisočeri in tisočerih lučih in vsem oznanjala, da sta se nebo in zemlja ohogata za novega svetnika.

130 rimskih župnij in za njimi je v pozlačeni kočiji, v katero je bilo vpreženih 6 belih konj, nastopil svojo zmagoslavno pot skozi rimske ulice sv. Pija X., nekó preprost ministrant rieke cerkvice. Kočija je bila dobesedno pokrita z belimi nageljni in lilijami. Takoj za krsto so prihajali redovniki, nato duhovniki in seministični, nad 100 nadškofov in škofov. Nad dve uri je trajal sveti sprevod skozi rimske ulice in na kristalno krsto je neprestano padalo belo evetje. Neizmerno je bilo navdušenje množice, ko so iz zlate kočije dvignili kristalno krsto in je prenesli v notranjost cerkve. Tu so sprejeli najvišji cerkveni dostojanstveniki, med njimi 40 kardinalov. Položili so jo na zvišen prostor v sredi cerkve in zapeli slovesni »Te Deum«. Tu bodo ostali sveti ostanki Pija X. ves teden v počestvenje vernikov, nakar jih bodo privatno spet prenesli v vaticansko baziliko.

Sv. Pij X. in kardinal Missia

Tedaj, ko sem naslednji dogodek slišal iz ust pok. msgr. Licana, nisem nikakor mislil, da ga bom kdaj komu pripovedoval. Leta 1913 sem bil instruktor dveh malih monsignorjevih nečakov, ki sta oba pri njem stanovala. Rajni monsignor pa, sedeč pri svojih čebelah, je bil tisto leto nekak moj duhovni mentor, za kar sem mu posebne zahvale dolžan.

Nekega poletnega večera mi je med drugim pripovedoval tudi tale dogodek iz svojega življenja:

»Nas sedanji papež Pij X. je osebno zelo svet mož in je našega kardinala Missia visoko cenil. Jaz sem imel nekó osebno čast s tem papežem govoriti in z njim pri mizi sedeti. Z msgr. Zamparam sva mu celo pri sv. maši stregla.«

»Kako pa ste prišli v dotiko s papežem?« sem ga naivno vprašal. Monsignor se je na njemu svojsten način nasmešnil in nadaljeval:

»Takrat še ni bil papež, ampak patriarh v Benetkah. In iz svojih Benetk je dvakrat prišel v Gorico na obisk h kardinalu in nadškofu Missiji. Ko je bil prvič pri nadškofu, je prišel kar sam in popolnoma za sebo. V nadškofjsko palačo se je pripeljal z navadnim izvoščikom, katerega je najel na postaji. Takrat jaz nisem bil zraven; pač pa vem to iz pripovedovanja kardinala Missia samega. Drugič pa je prišel v Gorico, ko je bil Missia postal že kardinal. Nadškof Missia ga je s svojo ekvipažo čakal osebno na postaji. In ko smo se pripeljali v nadškofjsko palačo, nam je vojaška straža v veži strumno izkazala čast. Patriarh je ostal nadškofov gost tudi čez noč in drugo jutro je maševal v novi nadškofjski kapeli, katero je dal sezidati nadškof in jo pustil poslikati beuronskim menihom v njihovem slogu. Sedanjemu papežu pa sva stregla k sv. maši jaz in msgr. Zamparam. Kdo bi si bil mislil tedaj, da bo ta mož postal papež!« je zaključil msgr. Lican.

»In kdo bi si mislil, da bo postal svetnik!« bi danes lahko rekli mi.

S. S.

Marijanišče na Opčinah

Blizajo se poletne kvatre in na praznik presv. Trojice bomo zopet prošli za dobre duhovnike. Poleg molitve bomo po možnosti tudi prispevali za zavod, ki deluje za bodoči duhovniški naraščaj. O potrebi in veliki koristi katoliškega vzgojnega zavoda za slovenske dijake na Tržaškem se je že veliko pisalo in znano je, da imamo tak vzgojni zavod in sicer Marijanišče na Opčinah. Božja previdnost nam je podarila ta zavod, ki bo mogel v veliki meri ustreči željam katoliških starišev, kateri želijo dati svojim sinovom temeljito krščansko vzgojo in pod skrbnim vodstvom tudi potrebno izobrazbo za nadaljnje učnje. Veliko se je že doslej naredilo, pa treba je sodelovanja vseh krščansko mi-

slečih Slovencev, ki jim je pri srcu vera v Boga in zvestoba do naroda, da bo zavod mogel uspešno delovati in izvrševati svojo nalogo. Mnogo dijakov, ki so v zavodu, je zelo revnih in ne morejo v polni meri sami plačevati vzdrževalnine in oskrbe, zato se obračamo na vaša dobra srca, dragi rojaki, da pomagate v največji meri v ta namen. Na kvatno nedeljo — praznik presv. Trojice — vam bodo vaši dušni pastirji razdelili zavojnice (kuperte) in priporočili s toplo besedo to akcijo. Naj bi ne bilo nikogar, ki bi ne prinesel svojega daru za Marijanišče, za ta potrebni slovenski katoliški dijaški zavod na Opčinah! Bog vam bo obilno povrnil.

Skupno tržaško romanje

V nedeljo 11. julija prirejamo slovenski duhovniki na Tržaškem veliko skupno romanje. V tem marijanskem letu je naša romarska točka 500-letna bazilika na gori Berico pri Vicenzi.

ČAS ROMANJA

Odputujemo iz vseh krajev izpred farne cerkve v nedeljo 11. julija ob 5h zjutraj. Domov se vrnemo ob 11h ponoči. Na gori Berico bo skupna sv. maša in nato skupno kosilo. Okrog bazilike je velika restavracija, kjer bomo imeli vsi dobro kosilo.

VPIŠOVANJE

Za romanje se prijavit pri svojem domačem duhovniku. Čas za vpis je izključno samo do 20. junija. Ko se prijaviš, pokaži osebno veljavno izkaznico in oddaj denar za potovanje. Kdor bi odpovedal udeležbo vsaj štiri dni pred 11. julijem, dobi nazaj ves denar, pozneje je vožnja že plačana. Kdor nima tukajšnjega državljanstva, more potovati le z osebnim potnim listom.

POT IN STROSKI

Potujemo z velikimi avtobusi, ki pripeljejo na goro Berico do bazilike. Naša pot gre skozi Portogruaro, Treviso, Vicenzo. Vsak potnik plača za vožnjo in kosilo 2.000 (dva tisoč) lir. Za otroke, ki morajo biti v spremstvu sorodnikov, velja ista cena; otroci morajo imeti rojstni list.

T R Ž A Č A N I

To je naše peto veliko skupno romanje. Rim, Barbana, Padova, Koroška — ali nimamo vsi najlepših spominov na te naše velike skupne praznike! Tudi letos in še zlasti v tem marijanskem letu bo lepo, samo spravimo se skupaj Marijini čistilci — veseli ljudje! Vabimo izrecno vse naše cerkvene pevce in vse članstvo naših organizacij. Vsi se prijavite pravočasno! Nadaljnja obvestila bomo po potrebi objavili v časopisih.

To romanje, ki bo obenem vesel izlet, prirejajo v imenu marijanskega odbora gg. župniki: dolinski, riemanjski in rojanjski.

Vabijo vsi tržaški duhovniki

Iz življenja Cerkve

DUHOVNIKI V SOVJETSkih ZAPORIH

Poročajo, da je titularni nadškof msgr. Mieczalw Rejns, pomožni škof v Vilni in generalni vikar za litvanski okraj iste škofije, zaprt v vojaškem zaporu Wladimir pri Moskvi. Škof je star 70 let in je bil obsojen na 10 let zapore zaradi vohunstva. Vest, ki so jih prinesli povratniki iz Rusije, potrjujejo, da je v taborišču za prisilno delo, ki je zgrajeno v Workutu v avtonomni sovjetski republiki Komi, italijanski duhovnik pater Leoni, ki je prav tako obsojen na deset let prisilnega dela. Nemški duhovnik pater Walter Koelner, bivši nemški vojaški kaplan, se nahaja v koncentracijskem taborišču Spaska v sovjetskem okrožju Karaganda, obsojen na 25 let zapore zaradi sabotažnih dejanj.

DUHOVNIKI — VOHUNI

Ruski pravoslavni duhovnik, kaplan v Zapadnem Berlinu Otislav Woloncevič, je pred nekaj dnevi zbežal v sovjetsko cono in se podal pod jurisdikcijo moskovskega patriarha. Sedaj se je zvedelo, da Woloncevič v resnici ni bil pravoslavni duhovnik, marveč čisto navaden ruski vohun s posebnimi tajnimi nalogami. Prišel je v Zapadni Berlin, da bi se tu oskrbel z vestmi o zapadu, katere bi nato prenesel Rusom. V tej zvezi poročajo, kako so Rusi ustanovili poseben zbor treh tisočev tajnih agentov in jih poslali v različne zapadne dežele pod najrazličnejši plašč in iz najrazličnejših razlogov. Pribežali so v Zapadno Nemčijo kot dezertjerji sovjetske vojske, kot politični begunci, kot emigranti in v zadnjem času celo kot duhovniki. Poročali smo že svoj čas, da obstajajo v Rusiji številni seminarji za oblikovanje teh lažnih pravoslavni duhovnikov. Doslej so ugotovili, da se ti seminarji nahajajo v Segiri v Estoniji, v Fedoziji na Krimu, v Zvenigorodu pri Moskvi, v Konstantci v Romuniji in v Teiti na mongolski meji.

KATOLIŠKI NEMCI SE ZBIRAJO OKOLI SVOJE MARIJE TOL. V KEVELAERJU

Če bi hoteli na zemljevidu poiskati po vsej Evropi slovoče Marijino božjo pot v Kevelaerju, bi jo težko našli. Blizu nizozemske meje bi jo morali iskati, v dolnjem Porenju, kjer na zemljevidu kar mirgoli večjih mest, kot pa je preprosti Kevelaer. Pravzaprav niti mesto ni, ampak navaden trg, ki nima druge posebne slave kakor lepo cerkev in poleg nje stoječo kapelo s čudodelno podobo Matere božje.

in bandera, za njimi belo oblečene deklice, potem moški in ženske, sredi med njimi duhovniki. Tako procesija prihaja v cerkev. Tako romajo božje ljubezni žejna srca po tolažbo k Njej, ki je Tolaznica žalostnih.

»VZOREN« MLAD SOVJETSKI KOMUNIST, KI HODI V NEDELJO V CERKEV

Andrej Semkin je bil volk v ovčji koži, poročata sovjetska »Literarnaja gazeta« in »Komsomolskaja Pravda«. Med tednom je 26-letni Semkin nastopal kot agresiven in goreč član partije in z navdušenjem čital svojim tovarišem na glas Marxa, Lenina in Stalina, ob nedeljah se je pa pobožno udeleževal službe božje v Kolodniji, mali vasi blizu Smolenska.

Ko je prišla na dan ta spotika za pravoverne komuniste, so ovdili Semkina mladega gradbenega tehnika, kot »hinavca in mračnjaka«, ki je živel med nami skozi 5 let in živel svoje zakrknano življenje ter se vtihotopil v zaupanje partijskih funkcionarjev s svojimi marksističnimi govori.

Zdaj pa naj še kdo reče, da sta komunizem in vera prav lahko združljiva!

ČLOVEK IN NE ATOM LAHKO UNIČI ČLOVEŠTVO, IZJAVLJA KATOLIŠKI ZNANSTVENIK

»Atomska sila nas ne bo nikoli uničila; uniči nas lahko samo človek s svojim pohlepom, le človek sam je tisti bič in tista nevarnost, katere se moramo bati.« Tako je izjavil znani rimskokatoliški znanstvenik Thomas Murray, član ameriške komisije za atomsko energijo, v svojem nagovoru na katoliške študente, ki so diplomirali na Bellarminskem kolegiju v Louisvillu. Murray je nadalje pripomnil, da bo mogoče obsežno uporabljanje atomske energije v miroljubne namene le dovedlo Sovjetsko zvezo do tega, da bo svojo usodo povezala z usodo svobodnega sveta in se pridružila programu predsednika Eisenhowerja za atomsko skupnost.

Proslave v Trstu

Na vnebohod, ob 18. uri, so se začele v Trstu zaključne slovesnosti v počastitev svete Evarhistije in Matere božje. Končale se bodo v nedeljo ob 17. uri z veliko procesijo, ki bo spremljala kip Brezmadežne od stolnice na trg Unita, kjer bo zaključena pobožnost.

Na vnebohod je g. škof daroval na trgu pred stolnico sv. mašo, kateri so odgovarjali verniki. V kratkih besedah je označil pomen teh zunanjih slovesnosti. Glavni govor je pa imel znani franciškanski pridigar Lisandrini, ki je mnoge zbrane množice (računajo, da jih je bilo 20.000), navdušil. (Iskreno povedano: pričakovali smo govor, ki bi bolj odgovarjal namenu slovesnosti. Današnji ljudje pričakujejo predvsem, da jim kdo odkrije zaklade božjega nauka).

Dan 2. junija je bil posvečen mladini. Škofova maša na trgu pred stolnico je privabila lepo število otrok in dijakov. V dne 3., 4. in 5. junija so predvidene naslednje slovesnosti: v četrtek ob 21. uri pred stolnico krsti dveh otrok z obnovitvijo krstnih obljub vseh prisotnih; v petek ob isti uri slovesna ura molitve pred Najsvetejšim; v soboto zvečer ob devetih pa slovesna škofova maša pred cerkvijo Novega Svetega Antona s pridigo in obhajilom, katero bodo prejeli predstavniki raznih slojev.

Od 28. maja pa do 2. junija so se na raznih krajih vrstili izbrani govorniki, ki naj bi duhovno pripravili vernike, jih navdušili za čiščenje Evarhistije in Matere božje. V italijansčini so govorili vernikom v cerkvi Novega Sv. Antona (z zelo lepim obiskom), sv. Vincenca, sv. Justa. V Avditoriju ZVU je govoril razumnikom p. Marcorzi, delavcem pa na dvorišču pri salezijancih p. Galbiati.

Za to priliko so odkazali slovenskim vernikom kapucinsko cerkev na Montuzzi. Šest večerov je msgr. Ukmar s svojo prepričevalno, učeno, a kljub temu preprosto besedo, učil lepo število zbranih vernikov. Lepo se mu zahvalimo, da je to delo sprejel. Res je že star, a njegova beseda še najde pot do vsakega srca, če jo le hoče poslušati. Vsak večer sta pridigo spremljala molitve in petje. V nedeljo je bila celo sv. maša.

Reči moremo, pri kapucinih je bilo v teh dneh kar lepo. Upamo, da so bili ti dnevi vsem številnim udeležencem res v duhovno korist; Evarhistiji in Materi božji pa v večjo čast in slavo.

Vročina v Egiptu

Izreden val vročine je zajel Egipt. Ponekod se je toplomer dvignil na 48 stopinj. V Kairu so zaznamovali 40 stopinj vročine. Nastali so obilni požari, zlasti so se vnela žitna polja. Menijo, da so te požare povzročile ptice, katerim so se valed vročine vnela krila.

znamenja. Kapelica je že v delu in upamo, da bo dograjena do konca junija. Kadar bomo kapelico blagoslovili, vas bomo povabili, da bomo v procesiji skupno spremljali Marijin kip iz župne cerkve na novi dom.

„Matiček se ženi“ v Dolini

Na vnebohod se je Linhartov Matiček poročil z Nežiko v Dolini in to v par urah kar dvakrat, — seveda na odru v dvorani, kakor vsi dobro razumete. Ta prva slovenska igra zanje danes po 200 letih vsepovsod izredno uspehe; poklika gledališča jo igrajo z istim zanosom kakor dijaki in vaška mladina. Nekateri so celo mnenja, da se ta ljudska igra v mnogih prizorih še bolj presreči preprostim igralcem kakor izučencim. Linhart je ustvaril umetnino med narodom za narod.

Tržaški višješolci, ki so to igro pod vodstvom profesorjev Peterlina in Merkuja odlično predstavili, zaslužijo vse priznanje. Menda so v tej pomladi že kar sedemkrat nastopili in vsepovsod so bile dvorane polne in občinstvo izredno zadovoljno. Taka domača igra in še tako domače podana pač nujno rodi uspeh. V Dolini si želimo le, da bi nas pridni igralci drugo šolsko leto vsaj dvakrat obiskali in ne samo enkrat. Za predstave, ki jih režira prof. Peterlin, se dolinska dvorana z lahkoto dvakrat napolni.

Za ogledalo teh dni pa še to: neki fant je v družbi pred petim dejanjem izjavil, češ da je bilo takšno Matičkovo in Nežikino življenje tam pred 200 leti prazno, nič zanimivo, brez prave zabave, danes da je vse drugače in lepše: izletji, sport, vespe, kino, plesi, taktar pa so bili mladi ljudje reveži, »zgužbljenja«.

Zelo me je presenetilo tako modrovanje mladega človeka, ki s tako lahkoto pokaže svojo plitvost in majhnost in še menda misli, da je modro povedal. Vsi zadostno resni tudi mladi ljudje pa v tej igri kakor na dlani vidijo, da je bilo Matičkovo življenje vse bolj domače, družinsko in prirodno, kakor je danes življenje vseh prevnetih zagovornikov moderne atomske zabave. Starši so nekoč z veseljem pričakovali nedelje, ki so jo preživeli skupno s svojimi otroki, tudi odraslimi. Danes pa se mnogi starši nedelje kakor bojijo, saj skoro vso nedeljo ne vidijo ne hčere ne sina; h kosilu še končno prideta, a drugače sta tako tuja in pusta, prav kakor bi bila samo najemnika v hiši, kjer vsako soboto nekaj plačata gospodinjici za prehrano. Odrasli sinovi so danes v mnogih družinah preveč tihi, zaprti, pravi tuji, ker srce je daleč zunaj doma. Tega razbitega družinskega življenja je zlasti kriv ples, od majnice do hvaležnice sam ples in ples — vsako nedeljo...

Živo nasprotje današnjega nič domačega življenja pa je Linhartov »Matiček se ženi«. In prav v tem je njegova večna vrednost! Zato drži, kar je zapisal velik prijatelj moderne mladine: Linhartova igra je tako lepa, da bo do konca časov razveseljevala in učila vse trezne slovenske Matičke in slovenske Nežike!

GLEDALCI

„Matiček se ženi“ v Bazovici

Tržačani zelo radi kolovratimo po našem Svobodnem tržaškem ozemlju. Radi hodimo v Sveti Križ jest ribe, radi se povabimo na dobro kapljico na Prosek, preteklo nedeljo pa smo obiskali Bazovico, kjer imajo dober teren, pridelek bližnjih sosedov. Naročili smo večerjo v gostilni, medtem ko se je kahal golaž, pa smo stopili gledat, kako se v župnijski dvorani ženi Matiček. Ni nam bilo žal, ne časa ne denarja. Naši dijaki in dijakinje s klasične gimnazije so pokazali, da ne hodijo zastoj v šolo in da so doslej še vedno v dobrih rokah. Vse občinstvo je z navdušenjem sledilo razvoju veseligre. Pokazalo je, da zna ceniti dober nastop izvežbanih igralcev. Med odmorom sem kramljal z gledalci. Videl sem, da ni bilo potrebe za nikako propagando in da je že ime režiserja prof. Peterlina najboljšie zagotovilo, da bo dvorana polna. Izvedel sem tudi, da bodo v juniju tudi Bazovci dvakrat nastopili v svoji dvorani, in sicer enkrat šolska mladina z zaključno šolsko prireditvijo, prosvetno društvo Bazovski oder pa s svojo zadnjo uprizoritvijo v tej sezoni: »Dve nevesti«. Vasičani so tudi z zadovoljstvom ugotavljali, da se med dekleti goji narodno petje; pred kratkim so nastopila na radiu z venčkom narodnih pesmi.

Med odmorom sem si ogledal v veži reklamne slike filmov, ki se bodo predvajali v tej dvorani: »Favoritca«, »Mala princezinja«, in »Salomonovi rudniki«. To so izbrani filmi, ki kažejo, da so Bazovci precej zahtevni in izbirni.

Smrtna kosa

Umril je v Trstu g. Ivan Gustin, brat pok. duhovnika msgr. Frančiška Gustin-a, ki je bil dolga leta duhovnik za slov. vernike pri Novem Sv. Antonu in voditelj Mar. družbe v ulici Risorta. Sv. maša se bo opravila zanj v sredo 9. junija ob 7.30 pri Novem Sv. Antonu.

Obvestilo

Ob drugi obletnici smrti
dr. JOSIPA ABRAMA
se ga spominja družina in ga priporoča v spomin prijateljem in znancom.
Sv. maša bo 9. junija ob 7.30 v cerkvi Srca Jezusovega (ulica Ronco).

znajo dobro peti. Naj to pokažejo tudi ob šolskih slovesnostih. Tako bo šolska maša bolj šolska.

Dne 4. junija se bodo začeli nižjetičajni izpiti ter oni za prestop iz pete gimnazije na licej. Matura pa bo imela svoj začetek šele 21. junija.

Ljudska šola bo zaključila s poukom prihodnji teden.

Staršem se zdi zaključek šolskega leta z mesecem majem precej zgoden, dijakom pa gotovo ne. Vendar je treba priznati, da je šolsko leto v Italiji pravzaprav zelo kratko, ker bodo sedaj trajale počitnice za dijake, ki nimajo izpitov, nepretrgoma štiri mesece in za srednješolce še celo več, ker bo začetek novega šolskega leta šele proti sredini oktobra. Zato bi morali dijaki uporabiti počitnice ne samo, da se odpodčijo, temveč da tudi kaj študirajo ali kaj drugega koristnega delajo, ker štirje meseci samega počivanja postanejo že meseci lenarjenja.

Mesec junij v Gorici

Meseca junija bodo vsak večer ob 8. uri litanije Srca Jezusovega z blagoslovom v cerkvi sv. Ivana. Tam je vsako nedeljo tudi sv. maša ob 8. uri.

Prvo nedeljo junija, na binokosti, bo ob 8. uri mesečna pobožnost za moše in fante pri Sv. Ivanu.

Birma v Gorici

Za binokosti bo goriški nadškof birnoval v Gorici v naslednjih cerkvah: ob 9. uri v stolnici; ob 12. uri v cerkvi sv. Ignacija na Travniku. Birmanci in botri morajo biti že pred pričetkom sv. birne v cerkvi, predno se zaprejo vrata. Vsi morajo priti dostojno oblečeni in ženske pokrite.

Zaključna šolska prireditev v Gorici

Slovenske srednje šole v Gorici so nam letos ob zaključku šolskega leta v ubranem soglasju priredile skupno šolsko prireditev. Vršila se je na dvorišču šolskega poslopja v ulici Croce na praznik Gospodovega vnebohoda zvečer ob 8.30 ter bi se morala ponoviti v nedeljo 30. maja, ali zaradi slabega vremena je ponovitev odpadla. Pri prireditvi so nastopile vse slovenske srednje šole v Gorici: strokovna trgovska šola, nižja srednja šola ter gimnazija-licej in učiteljske. Vsaka šola je izvajala vsaj po eno samostojno točko programa. Tako smo videli strokovno šolo, ki je nastopila z mladinskim zborom, deškim in dekliškim ter mešanim.

Zapeli so precej dobro vrsto narodnih pesmi. Nižja srednja šola se je postavila z enodej. burko Privatistov izpit, učiteljske pa z zadnjo sliko: venček planinskih z odrskim prizorom. Poleg tega so bile še različne druge točke, ki so jih izvajali skupno gojenci različnih zavodov, naj omenimo balet deklice najže srednje in strokovne šole, simbolične vaje fantov z istih zavodov ter Puškinovo dramo v treh dejanjih Skopuh, ki so jo izvajali fantje z liceja in učiteljske.

Ker je bil spored tako pester in ker so nastopali dijaki iz tako različnih zavodov in tako različne starosti, niso bile vse točke na enaki višini izvajanja. Saj tega tudi nihče ni pričakoval. Številno občinstvo, ki je napolnilo šolsko dvorišče, je bilo prav gotovo zadovoljno, ker je videlo, da so dijaki in profesorji pokazali, da se na naših šolah skrbi za to, kar predpisuje šolski program, pri tem pa se ne pozablja na srčno omiko in narodno kulturo. Poleg tega smo bili navzoči zadovoljni tudi zaradi tega, ker smo posebno pri nekaterih točkah opazili pravo umetniško stremenje pri podajanju. V tem oziru moramo posebej omeniti obe zadnji točki, Skopuha in pa odsrki prizor učiteljske. Skopuh je bil po svojem izvajanju najbolje nastudiran in podan. Škoda le, da na odprtem prostoru in zasilnem odru ni mogla priti do polnega izraza globina in tragika tega Puškinovega dela, ki zahteva zbranost in zrelost pri poslušalcih.

Zato je bila tem bolj na svojem mestu zadnja točka, planinski prizor, ki je menda prav zato, ker so ga izvajali na prostem in na zasilnem odru, bil še bolj učinkovit. Pod zvezdatnim nebom v pomladanskem večeru smo namreč na moč uživali dobro nastudiran prizor pastirja in pastirice, ki sta v duetu, ob spremljavi zbora za odrom, izvajala nekaj naših najlepših planinskih pesmi.

Ker se prireditve v nedeljo ni mogla ponoviti, so jo ponovili na državni praznik 2. junija ob isti uri z istim programom. — Šolskemu vodstvu, režiserjem in dijakom najlepša hvala.

Odgovorni urednik: Stanko Stanic
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Seja goriškega občinskega sveta

Na zadnji seji goriškega občinskega sveta, ki se je vršila v petek 21. maja, je posebna komisija razpravljala predvsem, kako od pomoči gospodarski krizi na Goriškem. Navedli so razne vzroke, ki naj bi bili glavni činitelji današnjega, iz dneva v dan slabšega gospodarskega položaja na Goriškem. Predvsem so poudarili, da je temu kriva krivična meja, ki jih je prikrajšala za dobičkanosne gozdove, elektrarno in cementarno, rudnik v Idriji in še druge manjše industrije. Vsi ti so pa le postranski vzroki, kajti velike in male industrije so v rokah posameznih ljudi, zaradi katerih Gorica ni živela. Glavni vir blagostanja je Gorica črpal od podeželskega ljudstva, ki je v mestu nakupovalo vse potrebno za delo in za življenje in te vrzeli ne more nihče nadomestiti, najmanj še 4400 istrskih naseljencev, ki so povečali število brezposelnih na 12.000 enot.

Občinski svet, ki je prezrl namenoma ali iz nevednosti ta glavni vzrok gospodarske krize v naši deželi, je prišel do sklepa, da bi se položaj rešil s tem, če bi država nakazala 3 milijarde lir za razne zgradbe, če bi se ohranila prosta cena, uveljavile denarne olajšave za rokodelce, obnovila kmetijska šola, vrnil červinjanski okraj goriški pokrajini, obnovil železniški promet med Gorico in Ajdovščino, in končno če bi se zgradila vzpenjača na Kalvarijo. O deželni avtonomiji, ki bi edina lahko olajšala sedanji težki položaj, pa ni nihče črnil besede.

„Cela Benečija pri Materi božji“

Od 23. do 27. maja se je vršil v svetišču »Tolažnice Zalostnih« v Doljem Barnasu, v dekanjski cerkvi v St. Petru in na Stari gori velikanski Marijin kongres za vse beneške Slovence. V nedeljo 23. maja, četudi ni bilo prav lepo vreme, je prišlo na vszegodaj na božjo pot v Barnas veliko romarjev. Že ob 5h je bila prva maša s skupnim obhajilom za moše in fante. Ob 7h druga sv. maša s prvim obhajilom in z obhajilom mnogostevilnih vernikov. Nato ob 10h pontifikalna sv. maša. Popoldne je bila veličastna procesija. Drugi del kongresa se je vršil na Stari gori in v St. Petru. Na vnebohod je bil slovesen zaključek zopet v Barnasu.

ZANIMIVOSTI

MLEKO — KLJUČ DO VISOKE ŽIVLJENJSKE RAVNI

Med visoko življenjsko ravni določenega naroda in njegovim prideikom in potrošnjo zdravega mleka obstoja ozka veza. Tako zatrjuje dr. Jacques May, ki načeluje v Ameriškem zemljepisnem društvu od delku medicinske geografije. Kjer ni na razpolago dosti mleka ali kjer predsodki branijo pitje mleka, je prebivalstvo blizu gladovanju. Na področjih, kjer primanjkuje mleka ali kjer prepovedujejo običaji njegovo pitje, razsajajo bolezni, ki nastajajo zaradi pomanjkanja živilskih proteinov, katere vsebuje mleko.

NOVA VRSTA ODPORNE OZIMNE RŽI

Na Minnesotski univerzi so vzgojili novo vrsto rži, ki obeta boljše pridelek rži na področjih z ostrimi zimami, kot so tudi Minnesota in Severna ter Južna Dakota. Ostra zima v raznih letih uniči manj odporne vrste. Novo vrsto imenujejo »karibue«, pridobili so jo iz vrste »antilopec«, katero so vzgojili na Saskatchewanski univerzi v zahodni Kanadi. Sporočajo, da bo seme karibuarži na razpolago kmetovalcem za setev v letu 1955. V povprečno dobri zemlji je donos nove vrste rži 41 hektolitrov na hektar.

GOVEJA SLANINA — NOV AMERISKI IZDELEK

Na ameriškem trgu se je pojavil nov izdelek iz govejvega mesa — goveja slanina. Ima podoben okus kot prašičja slanina, a ni tako mastna. Govejo slanino izdeluje neka tovarna v Broken Bow v Nebraski. Cena goveje slanine je približno ista kot svinjske slanine.

ZANIMIVO ODKRITJE V PUŠČAVSKEM PESKU

V bližini piramid nekdanjih faraonov so v teh dneh odkrili v puščavskem pesku dve dobro ohranjeni ladji, na katerih so umetnine velike vrednosti. Strokovnjaki računajo, da so ladje ležale pod peskom najmanj 5000 let. Ko so faraone položili v grobnice, so bržkone z njimi vred zakopali v pesek še ladji, ki naj bi po njihovi veri služili faraonom za prehod skozi deželo teme v večni paradiz.

PATER JE IZGINIL

Iz Poljske poročajo, da je katoliški duhovnik znani pater Zeja v pridigi, ki jo je imel v cerkvi sv. Ane v Varšavi, pogumno napadel tako zvano gibanje patriotskih duhovnikov, ki ga ščitijo komunistične oblasti. Ze poprej je pater Zeja večkrat protestiral proti preganjanju katoliške Cerkve in proti aretaciji kardinala Wyscinskega. Sedaj pa, komaj je končal pridigo, ga je že klicala policija pod pretvezo, da mu bo dano imenovanje za neko novo službo. Od takrat je pater Zeja brez sledu izginil.

PORAST ŠTEVILA ŽIVINE NA SVETU V LETU 1953

Po podatkih, ki jih je zbralo ameriško poljedelsko ministrstvo, je število goveje živine na svetu v letu 1953 doseglo nov vrhunec. V začetku leta 1954 je bilo na svetu okoli 856 milijonov glav živine, en odstotek več kot v prejšnjem letu in 15 odstotkov več kot pred vojno.

DAROVI

Za SLOVENSKO SIROTIŠČE

Gabrijela Sedevec 1000; dr. Vrtovec 1000; Neimenovana družbenica v zahvalo p. Leopoldu za uslišanje 2000; prostovoljni prispevki pri prvoobhajilni predstavi 11.200 lir.

Bog povrni!

Z GORIŠKEGA

Slovensko katoliško prosvetno društvo v Števerjanu

priradi

„Praznik češenj“

V NEDELJO DNE 6. JUNIJA 1954

Spored:

1. ŠTEVERJAN: - - - - - mešani zbor
2. SOVODNJE - - - - - šaljiv prizor
3. PEVMA - - - - - mešani zbor
4. RUPA - - - - - mešani zbor
5. PODGORA - - - - - narodna slika
6. S.K.P.D.G.: Čehov »S N U B A Č« (veseloigra)

PRIČETEK OB 16.30.

VSTOPNICE: stojišča 100 lir - sedišča 150.

KORIERE BODO VOZILE:

- DOBERDOB (JAMLJE) ob 15h;
SOVODNJE-GABRIJE-RUPA ob 15.15;
PODGORA ob 15.30;
GORICA (pred pošto) ob 2.55.

NA SVIDENJE V ŠTEVERJANSKIH BOROVCIH!

Obvestilo čč. gg. duhovnikom

Vsled preoblega dežja naj čč. gg. duhovniki med daritvijo sv. maše molijo kolekto »pro serenitate tanquam pro re gravi — torej tudi med osminam praznikov.«
Dekanijski urad Štandrež

Majniške pobožnosti v Gorici

Vedno je človeku težko pri sre, ko se poslavlja od lepih šmarničnih pobožnosti. Vsako jutro smo se zbirali v stolnici okrog svetogorske Matere božje, poslušali v sre segajoče govore in med ubranim majniškim petjem prisostvovali sv. daritvi. Veliko nas je bilo, ki smo se udeleževali teh najlepših jutranjih šmarnic v goriški stolnici. Božja milost je rosila v naša srea, ko smo se navduševali za Brezmadežno in za njene svetle vzore. Hvaležnega srea se ob zaključku teh jutranjih šmarnic spominjamo vseh, ki so iz neizčrpnega vira božjih zakonov in božjih resnic naše duše obogatili za nova spoznanja in nove lepote. Naj bo Brezmadežna vsem bogata plačnica.

Zaključek šolskega leta

Z 31. majem se je zaključil pouk na vseh srednjih šolah v Gorici, tudi na slovenskih. Te slednje so imele šolsko mašo v stolnici v ponedeljek ob 10. uri. Prišli so vsi dijaki in veliko število profesorjev in nekaj staršev. Maševal je prof. dr. Fr. Močnik, pridigal pa katehet č. g. Alojzij Pavlin. Pri maši je lepo ubrano prepeval moški zbor. Vendar se zdi, da bi bilo bolj primerno, ko bi peli dijaki sami, saj ob raznih nastopih kažejo, da

DARILNE POŠILJKE

naročajte samo pri stari, svetovnoznani, v tej stroki specializirani tvrdki vašega zaupanja

CITRUS
IMPORT & EXPORT

Lastnik: Aleksander Goljevšček

TRST - Ul. Torrebianca 27 - Telefon 2-44-67 - Poštni predal 522

!kjer boste najsolidneje postreženi.

Poleg živih pošiljamo tekstilno blago, namizni pribor, porcelan, radijske aparate, bicikle, motocikle, motoscootere, harmonike in druga glasbila, pisalne in računske stroje, električne sesalce za prah, električne hladilnike (frizidere), gospodarske stroje in sploh vse za gospodarstvo in gospodinjstvo.

OBVESTILO

TVRDKA G. KERŽE

TRST, Piazza San Giovanni št. 1 - Telefon 35-019

ki obstoja in deluje nepretrgoma že 88 let v solidnem in neumornem delu, je na željo svojih cenjenih odjemalcev

USTANOVILA

oddelek za izvoz darilnih paketov z raznovrstnim blagom za Jugoslavijo in ostale države, ki že deluje v polnem obsegu.

Vsi, ki niste bili do danes obveščeni o našem novem poslovanju in želite svojim sorodnikom in prijateljem pokloniti kakršenkoli darilo, kakor: živila, tekstilno blago, radiospremjemnike, glasbila, pisalne, šivalne ali pralne stroje, električne sesalce za prah, električne hladilnike - Frigideires, štedilnike na drva, plin ali elektriko, nerjaveč namizni pribor, porcelan, bicikle, motoscooters itd, itd., Vas vlijudno vabimo, da se zglasite osebno ali pismeno pri nas na zgornjen naslovu.

Postreženi boste točno, po konkurenčnih cenah in s kvalitetnim blagom!